

„noodwendigen“
n voert hij ons
n haar profetie,
wil hij ons hin-
ne van verder
„toepassen“ der
even feiten.

ij herhaling tot
d, de Schrift
maar eens, hoe
n kant niet uit.
rzwijgt bijvoor-
rzwijgt dien
borgen“ en van
zal geenszins u
ang zeggen.
amers door een
opdracht: Ella
enzoon.

aat daarin, dat
ind-ende in het
aarden wil, en
lijke betekenis
moet lezen, en
n accorderen.
stvrouwde stukje
ol-der-besluiten,
verborgen ge-
zeten met het
met „Schrift“

tentiële actua-
ze hem dan ook
of, dat het ge-
in te drinken,
ds „de natuur“
geen bij stoute
m van protest,
ende verborgen
nag aan Vader
geopenbaarden
in geheel ge-

leen geschieden
Het zeggen,
oor de geschre-
s; (denk maar
spreken met
len). Het rond-
van den Schrift-
zaak van het

onbektelede, in
roeven gebeurt
s zeg-deputa-
proeven ge-
concreten
chreven; en

e de feiten ca-
naar hij schendt
rtreder van het
bod. Hij is een
ader valt. Juist
K. S.

ELIJK LEVEN

en tot het eind
igsarbeid ALLE
et tegen, dat er
van alle kerke-
ouden, of dwa-
e, of zelfs nog
i zijn. Want als
Als hoeren en
nnen ook men-
de gebod veels-
leren voorgaan.
uiten de aarde
den om, maar
ismus zegt, dat
ot Chris-
p g e n o m e n .
e r i n g . De
an de „stoute“
ennaardige zegs-
rkvergaderings-
s alles terecht;
ik.

erven misschlen
j zijn ook door
ge leer misleid,
t Gods univer-
- gelijk in alles
ch vereisch-
uis: God houdt
ze in den groo-
verloft. Zij zijn
gd en verzegeld
chillend; maar 't
n: bewaren te-

gen hetgeen hen aan Gods vergaderingswerk uitein-
delijk zou onttrekken), d á t g a a t z e k e r d o o r .
Men ziet: het is alles even eenvoudig als wonder-
baarlijk. En ik geloof niet, dat er iemand onder onze
lezers is, die nu nog eenige moeite heeft met de
woorden, dat buiten deze nog aan den gang zijnde
vergadering geen enkele zaligheid, geen enkel heil is.

Dus — toch de onzichtbare kerk?
Welneen — want nu komt de „toepassing“ op deze
constatering van het feit van Gods handelen.
OMDAT God alzóó handelt, daarom moeten wij
ook het onze doen. Art. 28 zegt: Omdat God on-
feilbaar tot één lichaam vergadert, DAAROM moeten
wij als zijn ondergeschikten het óók gaan doen. On-
feilbaar kunnen wij dat niet; en vergissen doen wij
ons dagelijks. Maar we hebben toch geopenbaarde
NORMEN, waaraan WIJ gebonden zijn bij onze
kerkvergaderingsacten; dáárover spreekt dan het
artikel over de KENTEKENEN (kenmerken) van
de ware en de valsche kerk. Indien de bijeenkomst der
geloovigen een zaak was van hun goedvinden, van
hun smaak, al naar gelang van hun voorkeur of
„geestelijke ligging“, wel, dan was het hek van den
dam. Maar nu het Gods werk is, nu Hij gezegd
heeft: er is geen enkel heil buiten Mijn vergadering,
DAAROM moet gij uw uiterste best
doen, om ook in zake uw eigen aan-
deel in de kerkvergadering alle
willekeur en eigenmachtigheid uit
te b a n n e n . Is U een Excellentie, en vindt Uwe
Excellentie het maar zóó-zóó, om U aan te sluiten bij
dat troepje, dat, nu ja, wel norm-getrouw samenkomt,
maar toch „niet veel zaaks“ is? 't Kan wel zijn; maar,
niemand, van wat rang of digniteit hij zij, mag zich
onttrekken aan de vergadering, die overeenkomstig de
norm geschiedt, en separaat te blijven staan, content
met zichzelf. Aldus art. 28. Allen worden gelijkelijk
(pariter) verplicht zich bij die normgetrouwe samen-
komst te voegen en met haar zich te laten ver-
eenigen. Nu moeten zij allen van hun kant de
eenheid der kerk, die er IS ALS FEIT (art. 27)
conserveeren in en door hun daad hier
op aarde, in 't dorpje, 't stadje waar ze zijn neer-
gezet door God. Allen hebben ze de doctrine en de
discipline der kerk naar de geopenbaarde
normen te accepteren in onderworpenheid, en mee
te doen in de stichting (den opbouw) der broeders,
en zulks, naardat hun gaven zijn toebetrouwd. Wee
den knappen kop, die hier lult, of zijn luimen volgt.
Het is er dus ver vandaan, dat men zou mogen
beweren dat in de kerk, die wij zelf toebehooren, de
„servandi“ door ons als plaatselijk dan wel in kerk-
verband geslaagde collecteurs-onder-God on-
feilbaar zijn bijeengebracht, en dan zóó, dat wij
daarin tot op heden geslaagd zijn en dagelijks blij-
ven slagen. Want ten eerste zijn wij niet onfeilbaar;
herhaaldelijk vergissen we ons; en ook hunnerzijds
doen de „servandi“, net als wij, dagelijks een menigte
van zonden, ook voor wat betreft hun eigen aandeel
in de kerkvergadering. Ze zijn net als wij behept met
een menigte van zonden: koppigheid, traagheid, on-
verstand; kortom: ze laten zich lang niet allemaal
vergaderen naar de geopenbaarde normen.

Maar het is er óók ver vandaan, dat wij zouden zeg-
gen: wij slagen toch niet, en zij willen toch ook
niet heelemaal zóó als het moet; en ook hoeren en
tollenaren kunnen in den hemel komen, en dus —
laat de zaak der kerkvergadering maar secundair blij-
ven, als men maar Christus liefheeft. Dat is net precies even goddeloos
als het practisch antinomianisme:
ge slaagt toch niet in de heiligmaking, en de kerk
slaagt nooit in de formuleerende weergave der normen
Gods, dus — laat de heiligmaking maar blauw-blauw,
als ge maar Jezus liefheeft. De heilig-
making blijke óók in het met vreeze en
beven normgetrouw vergaderen van de kerk. Want
daaruit blijkt de liefde tot „Jezus“: Hij is de Chris-
tus! OMDAT God „slaagt“, moeten wij als zijn onder-
hoorigen het slagen najagen. Omdat er buiten zijn
hier op aarde reeds aan den gang zijnde vergade-
ringsactie geen enkel heil is, daarom klinkt óók
wat die kerkvergadering betreft het woord Gods ons
in de ooren: haast u om uws levens wil.
Gek toch, dat zoowat alle dominees de vox humana
opentrekken, als ze dat zinnetje gaan zeggen, maar
dan aan alles en nog wat denken behalve aan het
sabbatsgebod inzake zijn concreten eisch van kerk-
vergadering in mijn dorpje, in mijn stad, of in „dat
gat Kampen“, zooals een Javaansche dominee, die het
met de kerkvergadering in Indië niet zoo nauw meer
neemt, kwam op te merken toen hij daar twee theolo-
gische hoogescholen vond, die een misschien — helaas
— niet heelemaal tweezijdigen oorlog voeren o.a.
over het probleem der concrete kerkvergadering.

ERRATA

In ons vorig nummer is te corrigeren:
Hoofdartikel, eerste blz., kolom 3 ad 3, versmalt, lees:
versmald.
Tweede blz., kol. 1, Rondblik, schuldbelijdenis na het
ontwerp. Lees: naar het ontwerp. — Kol. 2, onder 3, wij-
ziging van zakelijk schrijven. Lees: weigering etc. Idem,
onder 4: wat wij voorspelden op. Lees: voorspelden: op...
Uit de Schrift: kol. 1, regel 5 v.o. de tienden, Lees:
de tien tienden.

Zeg het niet tegen de keinders, mijnheer!

Tachtig jaar was ze met God en met eere geworden.
En in sloven en slaven van den vroegen morgen tot
den laten avond had ze, zooals ze het zelf in de weinig
gekuischte taal van de contereien, waar ze was op-
gegroeid, uitdrukte, „een hok met jong opgefokt“, acht
kinderen onder de zorgen van den dag en bij de waken
van den nacht grootgebracht. Ze had het gedaan in
eenvoudigheid des harten, niet als voor de menschen,
maar voor den HEERE.

Ze vreesde God.
En dat was haar ook aan te zien.

Het was dien acht kinderen goed gegaan.
Twee van de dochters waren zelfs rijk getrouwd.
En het oude mensch was er blij om: „ze zijn ook
niks niet groos, dominee, en als ik jarig ben komen
ook de mannen mee“. Vooral was ze blij omdat ze
bijna allen nog naar de kerk gingen. Op één na. Die
was communist. En daar had het vrouwtje hartzeer
van. Ofschoon die roode zoon goed voor haar was.
En de roode schoondochter de schoonmoeder „schoon
en heel“ hield. Goud en zilver hadden die roode kin-
deren niet, maar wát ze hadden gáven ze: een warm
hart.

Maar de anderen lieten Moeder aan haar lot over,
dat wil zeggen aan een schraal pensioentje, drie gul-
den ouderdomsrente en de Kerstuitdeeling van de
diaconie. Want hoewel er onder die kinderen sommigen
steil-griffermeerd waren, vertoonden ze geen van allen
gereformeerden-levensstijl en vonden ze het wel mooi,
dat moeder zoo steil-afhankelijk leefde. Aan tafel werd
bij allen „gelezen“, maar de apostolische vermaning
van het „den voorouderen wedervergelding doen“ ging
bij hen het eene oor in en het andere oor uit.

Toen kwam er een strenge winter.
En het oudje leed kou.
Bij de kinderen durfde ze niet aankloppen.....
Maar aan den melkboer, die ouderling was, klaagde
ze haar nood en vroeg, of hij aan de „diakens“ niet
eens zou willen vragen om een stuk warm ondergoed.
Dat verzoek werd overgebracht en 's avonds was de
zaak in orde. Toen den volgende morgen de melkboer
kwam werd hij allervriendelijkst voor de boodschap be-
dankt, maar: „zegt het niet tegen de keinders, mijn-
heer, want als ik om een onderbroek vraag, krijg ik
hem niet, en als ze hooren, dat ik bij de diakens heb
aangeklopt, zijn ze boos“.

Kort daarop is ze gestorven.
De dominee, die de begrafenis leidde, was nog niet

zoo lang in de gemeente. Maar hij wist eenigszins, hoe
de dingen lagen. En bemerkte, dat de rouw niet zwaar
was. De een reciteerde Psalm 90 „zoo wij sterk zijn,
zeventig en zoo wij zeer sterk zijn tachtig jaren“, met
het gezicht van een dichter, die voorleest uit eigen
werk. Een ander zei: „dominee, we moeten tevree zijn,
we hebben moeder lang gehad en op zoo'n leeftijd heb
je niks meer te vorderen“. En een derde mocht er zoo
aan toe voegen dat je er dan ook goed van scheiden
kon, „als het eindje vrede was“.

Dominee knikte begripend.
Dát hij hen begreep, hadden ze niet door.
De roode zoon begreep het ook, en die keek zijn
vrouw eens aan.

Toen heeft dominee gesproken.
En gezegd, dat het toch een voorrecht was, als kin-
deren om een zoo oude moeder nog hartelijk treurden.
Dat met het sterven van moeder zoo ontzettend veel
weg viel; ook de blijdschap van naar Gods gebod voor
een oude moeder te mogen zorgen en „den voorouderen
wedervergelding te doen“.

Hij vertelde, dat wel eens anders te hebben mee-
gemaakt.....
De roode zoon keek begripend.....
De kerksche kinderen zetten hun aangezicht als een
keisteen.....
Zoo heeft de dominee verder gesproken.
En het Woord Gods in dien familiekring neergelegd.
Rustig waren ze er niet onder.
En er werd vrij druk op de stoelen gedraaid.

Op het kerkhof heeft de oudste zoon bedankt voor
de belangstelling bij het sterven en de begrafenis van
hun „geliefde moeder“, inzonderheid dominee „voor de
troostrijke woorden aan het sterfhuis gesproken“.
Toen keken dominee en de roode zoon elkaar aan.
Ze begrepen elkaar.
Dominee begreep ook, dat dat bedanken voor de
troostrijke woorden een van de gebruikelijke middelen
is om van die woorden af te komen.

Van het sterfhuis is dominee huiswaarts gegaan.
De „keinders“ bleven achter voor de regeling van
den schamelen boedel.
En dominee kwam zoo te denken over het onder-
werp „doorgaande Reformatie“.
Hij had het in verband daarmee 's Zondags willen
hebben over de Vakorganisatie.
Maar hij besloot voor dit maal dichter bij huis te
blijven.

D. E. C.

Naschrift inzake Oosterbeeksche Conferentie

Toen we verleden week het communiqué opnamen,
dat gepubliceerd zou worden (en inmiddels gepubli-
ceerd is) namens de in Oosterbeek aanwezigen, merkte
we op, dat de in ons vorig nummer afgedrukte
tekst, die ons was toegezonden, ontleend was aan een
niet officieel exemplaar.

Het blijkt, dat aan 't eind nog enkele woorden zijn
toegevoegd, n.l. de woorden

„.....zich er ten volle van bewust zijnde, dat
hunnerzijds met het hierna volgende nog slechts
enkele eerste woorden aangaande deze zaak werden
gesproken en dat er nog vele zullen moeten volgen.“

Duidelijkheidshalve laten we de h é é l e passage nog
volgen:

„Het is daarom ook, dat zij
— — — zich er ten volle van bewust zijnde, dat
hunnerzijds met het hierna volgende nog slechts en-
kele eerste woorden aangaande deze zaak werden
gesproken en dat er nog vele zullen moeten
volgen — — —
het van belang achten, breder bekendheid te
geven aan de formuleering van hun gemeenschappe-
lijke overtuiging ten aanzien van enkele punten.“

Enkele kleinigheidjes (samenleven inplaats van
samenleving, en verder de nieuwe spelling) daargelaten,
is voorts de door ons geboden tekst de definitieve.
Nog een enkele opmerking veroorloven we ons. Men
heeft mij gevraagd of niet punt III van de conclusies
gunstiger gelezen kan worden dan wij verleden week
deden. In punt III bekenen de synodocratische con-
ferentiegangers als hun overtuiging, dat indien in
1944 z a k e l i j k gebonden is aan „wedergeboren“, ter-
wijl in '46 is gebonden aan „wedergeboren of te weder-
baren“, in dat geval een nader onderzoek gewenscht
zou zijn naar de schorsingsgronden, die gevolg waren
(?) van de niet-aanvaarding van '42/43.

Ik blijf evenwel mijn meening handhaven, dat zulke
motivering onjuist is, en vooral: ongewenscht. Einde-
lijk, in October 1948 zijn dan enkele te Oosterbeek
aanwezigen zóóver, dat ze na gesprek „gebracht“ zijn
tot de overtuiging, dat er opnieuw iets moet onder-

zoekt worden! Wat? Wel, iets, dat als een paal boven
water vaststaat. Iets, dat ze al lang hadden moeten
constateeren door hun eigen stukken te lezen, en dat
overigens uit ettelijke artikelen van onze persorganen
hun werd bijgebracht. Namelijk, dat in 1942—43—44
verboden werd, doch in 1946 ineens weer op één
punt toegelaten werd, iets te leeren wat niet vol-
komen in overeenstemming was met de uitspraken van
1942. Dit verbod van '42-43-44 was natuurlijk in hoo-
ge mate ernstig. Het beteekende: welbewust oorlog. Ik zelf
b.v. had tégen die uitspraken gestemd in de synodale
commissie. Dr J. Ridderbos, die geen kind is, wist
dus terdege, dat dit besluit óók mij zou dwin-
gen, óf op de laatste wijze de candidaten en de kerken
in den steek te laten, óf openlijk: neen te zeggen.
Dr J. Ridderbos zal (wát zijn zoon ook in zijn blad
moge beweren, om het tegendeel van de waarheid te
suggereeren) dr J. Ridderbos zal dit mijn neen-stemmen
niet kunnen vergeten zijn; ik heb nog vóór
de eindstemming gevraagd (dr Van Es was voorzitter,
het was de eerste vergadering na mijn gevangenschap,
gedurende welken tijd de heeren waren verder gegaan),
wáárover we eigenlijk stemden, over de vraag, of
de conclusies juiste weergave waren van wat
ter commissie besproken was? dan wel over de
vraag: of we het er mee eens konden zijn? En
toen het antwoord was: het laatste, heb ik tegen ge-
stemd.

Rustig constateeren we dus: dr J. Ridderbos wist:
(ook) K. S. kan dit uitsprakencomplex niet leeren, kan
ook niet beloven, niets te leeren wat niet heelemaal
in overeenstemming er mee is, m.a.w. als dit complex
wordt aangenomen, met het verbod er bij: niets leeren
wat niet heelemaal er mee in overeenstemming is, nu
ja, dan moet die man heengaan of heen gezonden
worden. En toen hij later voor iedereen de deur open-
zette, die voor anderen uitdrukkelijk was dicht ge-
worpen, toen toonde hij geen leider te zijn, en ook geen
eerlijk „rechter“.

Die feiten zijn al duizendmaal publiek besproken.
En de Oosterbeeksche synodocratische heeren weten
het niet? Ze moeten nog eens kijken of het waar is?
Eén van beide: ze simuleeren doofheid, of ze weten
niets van hun eigen zaken af. Ik kies niet.

Maar ik zeg wel: dit ééne onsmakelijke ding (rechts-
wijziging na uitwerping) is het eenige niet, en het
diepste niet. En wij laten het niet gelden als een
onnoozel springplankje voor een schijngebaar om ons
weer méé te krijgen in de politiek of zoo.

K. S.